

Проведе се първа сесия от конференцията в памет на Неврокопския митрополит Борис

Първата сесия от конференцията в памет на Неврокопския митрополит Борис започна с рецитиране на стихове, написани от митрополит Борис в неговата стихосбирка „Полети“ под псевдонима Ивайло Орлин. Поетът Борис Владиков, председател на Благоевградското дружество към Съюза на българските писатели, обобщи художествените достойнства и православните и общочовешки послания в поезията на митрополит Борис. Той подчерта връзката ѝ с образци на класическата българска литература и нейната ценност в контекста на литературната история у нас.

Водещ на първата сесия от конференцията бе доц. д-р Александър Гребенаров, председател на Македонския научен институт. Той изтъкна връзката на Института с Българската църква, която датира още от времето, когато двама видни митрополити са били негови членове – Охридският митрополит Борис и Пловдивският митрополит Кирил, впоследствие и Български патриарх.

Пръв сред докладчиците бе доц. д-р Павел Павлов от Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Той подчерта, че не митрополит Борис се нуждае от прославляване, а ние – неговите следовници и наследници. Според него фокусът, който се отдава на убийството на митрополит Борис, като към битово престъпление е погрешен, както и прекаленото наблягане на това, че убийството му е политическо. „Да говорим от сърце и душа, а не с непрекъснати посочки от някой студен архив, от името на някоя архивна единица. Ние сме наследници на преданието, а не само студенокръвни ползватели на архиви“, каза доц. Павлов. „С политизирането на темата за убийството на дядо Борис само принизяваме неговия подвиг. А принизяването е характерен белег на падналата човешкост, която смята, че принизявайки думите се издига. Владиката е скромнен българин, който почита своя род и родина, не изневерява и не предава предците си и вярата си в Бога, а това е достатъчно основание безродниците и безбожниците сред който живееш да ти отнемат и живота. Трън в очите... Та това е най-сериозното основание – не е ли така и днес, не е ли така във всяко едно време в историята на Църквата?“, допълни още доц. Павел Павлов и каза още, че е „необходимо да свалим политическия заряд – не е продуктивен, а и само вменияваме на защитниците на човешката богообразност политически, световни идеи, каквито те не желаят и не носят“.

От Югозападния университет доклад произнесе доц. д-р Димитър Тюлеков. Според него митрополит Борис е предан следовник в делото си на Българския екзарх Йосиф I. „Няма голям църковен въпрос, в който дядо Борис да не вземе дейно участие, като едно от най-големите му е вдигането на схизмата над Българската православна църква“.

Проф. д-р Светлозар Елдъров, Институт за Балканистика при БАН произнесе доклад на тема: „Неврокопският митрополит Борис в годините на Втората световна война“. Той спомена, че митрополит Борис често апелира към единство в Св. Синод, според него не бива да се разделят връзките с държавата, но да се засилят връзките с народа, където е и нейната сила, е смятал митрополит Борис. Според него БПЦ трябва да присъства във всяка

сфера на живота, а не безучастно да стои и да гледа как държава ѝ изнемва нейните функции. Митрополит Борис предсказва и сам се досеща, че в бъдеще време църквата ще бъде отделена от държавата.

От Правно-историческия факултет на Югозападния факултет участие взе доц. д-р Кристина Попова. Докладът ѝ бе на тема: „Стесняване на обръча. Някои архивни документи от времето преди смъртта на митрополит Борис“. В своя доклад говори за национализацията на всички социални домове, които са били под ведомството на Българската църква. Национализирането е от 1948 г. – годината и на убийството на митрополит Борис. „Митрополит Борис, Великотърновския митрополит Софроний и Екзарх Стефан се борят за запазването на благотворителността на Църквата, но тяхната дейност е осуетена“, каза доц. Попова. „През 1945-46 г. Илия Стаменов настоява да бъде възстановен като свещеник, а Отечественофронтовия комитет в Хърсово настоява той да бъде върнат като свещеник на БПЦ. Самият Илия Стаменов подчертава своите връзки с Георги Кулишев, външен министър в третото правителство на Кимон Георгиев, както и връзките си с БКП“, добави още тя.

Доц. Попова обърна специално внимание на обвинителния акт на низвергнатия, бъдещ убиец, Илия Стаменов, като спомена и мотивите на Неврокопска митрополия да го низвергне – „Той е безбожник“, допълни тя. „Настоявайки да бъде възстановен Стаменов си служи с лексиката на властта, като говори за митрополит Борис без зачитане на неговия църковен сан... Той пише, че митрополит Борис води шовинистична и фашистка пропаганда, но без никъде да отбележи от къде разбира за това“, каза доц. Попова.

Според нея отношението към митрополит Борис е плод на цялостното лошо отношение на държавата към Българската православна църква след политическите промени у нас. В края на доклада си тя сподели цитат от митрополит Борис за единението и обединението на народа и нацията.

